TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 12 d.*

„Apeliacinis skundas – Aplinka – Genetiškai modifikuoti produktai – Komisijos sprendimas, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87701 x MON 89788 – Reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 – 10 straipsnio 1 dalis – Prašymas vidaus tvarka peržiūrėti sprendimą, pateiktas pagal nuostatas dėl visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus aplinkos srityje – Prašymo atmetimas“

Byloje C-82/17 P

dėl 2017 m. vasario 14 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

TestBioTech eV, įsteigta Miunchene (Vokietija),

European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility eV, įsteigta Braunšveige (Vokietija),

Sambucus eV, įsteigta Vahlde (Vokietija),

atstovaujamos QC K. Smith ir baristerės J. Stevenson,

apeliantės,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Komisijai, atstovaujamai L. Flynn, G. Gattinara ir C. Valero,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Monsanto Europe, įsteigtai Antverpene (Belgija),

Monsanto Company, įsteigtai Vilmingtone (Jungtinės Valstijos),

atstovaujamoms iš pradžių advokato M. Pittie, paskui – advokatų P. Honoré ir A. Helfer,

Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei,

Europos maisto saugos tarnybai (EFSA),

įstojusioms į bylą šalims pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro trečiosios kolegijos pirmininko pareigas einantis ketvirtosios kolegijos pirmininkas M. Vilaras, teisėjai J. Malenovský, L. Bay Larsen (pranešėjas), M. Safjan ir D. Šváby,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. birželio 27 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2018 m. spalio 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *TestBioTech eV*, *European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility eV* ir *Sambucus eV* prašo panaikinti 2016 m. gruodžio 15 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *TestBioTech ir kt. / Komisija* (T-177/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:736, toliau – skundžiamas sprendimas); juo tas teismas atmetė jų ieškinį dėl 2013 m. sausio 8 d. Komisijos sprendimo dėl 2012 m. birželio 28 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo 2012/347/ES, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87701 × MON 89788 (MON-877Ø1-2 × MON-89788-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, peržiūrėjimo vidaus tvarka (toliau – ginčijamas sprendimas) panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 1829/2003

2 Vadovaujantis 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų (OL L 268, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 32 t., p. 432) 6 konstatuojamąja dalimi, „[n]ors kuo didesnis ekvivalentiškumas yra pagrindinis genetiškai modifikuotų maisto produktų saugos vertinimo procedūros žingsnis, pats savaime jis nėra saugos įvertinimas“.

3 Reglamento Nr. 1829/2003 5 straipsnio 8 dalyje ir 17 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad iki šio reglamento taikymo dienos Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) paskelbia išsamius patarimus, padedančius pareiškėjui parengti ir pateikti prašymą leisti pateikti rinkai GMO, kiek tai susiję su žmonėms vartoti skirtais maisto produktais ir gyvūnams šerti skirtais produktais.

4 Pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 dalies f punktą prašyme leisti pateikti rinkai GMO nurodoma „atitinkama informacija ir duomenimis pagrįsta analizė, parodanti, kad maisto charakteristikos nesiskiria nuo jo tradicinio atitikmens charakteristikų, atsižvelgiant į priimtas šių charakteristikų natūralaus nuokrypio ribas ir 13 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytus kriterijus, arba pasiūlymas maistą ženklinti pagal 13 straipsnio 2 dalies a punkto ir 3 dalies nuostatas“.

5 Minėto reglamento 16 straipsnio 1 dalies a punktas suformuluotas taip:

„15 straipsnio 1 dalyje nurodyti pašarai neturi:

a) turėti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai arba aplinkai.“

Reglamentas (EB) Nr. 1367/2006

6 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams (OL L 264, 2006, p. 13) 11, 18, 19 ir 21 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(11) Turėtų būti leidžiama vidaus tvarka peržiūrėti individualiai taikomus administracinius aktus tais atvejais, kai jie yra teisiškai įpareigojantys ir turi išorinį poveikį. <…>

<…>

(18) Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalis numato galimybę teismo arba kita pakartotinio nagrinėjimo tvarka kreiptis dėl privačių asmenų arba valdžios institucijų veiksmų arba neveikimo, pažeidžiančių su aplinka susijusių teisės aktų nuostatas, užginčijimo. Nuostatos dėl teisės kreiptis į teismus turėtų atitikti Sutartį. Todėl šis reglamentas turėtų būti taikomas tik valdžios institucijų aktams ir neveikimui.

(19) Kad būtų užtikrintos tinkamos ir veiksmingos teisių gynimo priemonės, įskaitant teisių gynimą [Europos Sąjungos] Teisingumo Teisme pagal atitinkamas Sutarties nuostatas, reikėtų, kad ginčijamą aktą priėmusiai ar įtariamo administracinio neveikimo atveju – akto, kurį turėjo priimti, nepriėmusiai [Sąjungos] institucijai ar organui būtų suteikta galimybė persvarstyti savo ankstesnį sprendimą arba neveikimo atveju – priimti aktą.

<…>

(21) Kai ankstesni prašymai dėl peržiūros vidaus tvarka nebuvo patenkinti, suinteresuota nevyriausybinė organizacija turėtų galėti kreiptis į Teisingumo Teismą pagal atitinkamas Sutarties nuostatas.“

7 Vadovaujantis Reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punktu, šiame reglamente „administracinis aktas“ – tai Sąjungos institucijos ar organo priimta individualiai taikoma priemonė pagal aplinkos apsaugos teisę, kuri yra teisiškai įpareigojanti ir turi išorinį poveikį.

8 Šio reglamento 10 straipsnyje „Prašymas peržiūrėti administracinius aktus vidaus tvarka“ nustatyta:

„1. Bet kuri nevyriausybinė organizacija, atitinkanti 11 straipsnyje nustatytus kriterijus, turi teisę pateikti prašymą dėl vidaus peržiūros [Sąjungos] institucijai ar organui, priėmusiam administracinį aktą pagal aplinkos apsaugos teisę arba įtariamo administracinio neveikimo atveju – tam, kuris turėjo priimti tokį aktą.

Toks prašymas pateikiamas raštu ir ne vėliau kaip per šešias savaites po vėliausios iš šių datų – administracinio akto priėmimo, pranešimo apie jį ar jo paskelbimo datos, arba įtariamo neveikimo atveju – ne vėliau kaip per šešias savaites nuo tos dienos, kai buvo paprašyta priimti administracinį aktą. Prašyme nurodomi peržiūros pagrindai.

2. 1 dalyje nurodyta [Sąjungos] institucija arba organas apsvarsto kiekvieną tokį prašymą, išskyrus jei prašymas yra aiškiai nepagrįstas. Savo sprendimo motyvus [Sąjungos] institucija ar organas nurodo atsakyme, kuris pateikiamas raštu kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per dvylika savaičių nuo prašymo gavimo.

3. Kai [Sąjungos] institucija ar organas negali imtis veiksmų 2 dalyje nustatyta tvarka, nors deramai to siekia, jis kuo greičiau ir ne vėliau kaip per toje dalyje nurodytą terminą informuoja prašymą pateikusią nevyriausybinę organizaciją apie savo neveikimo priežastis ir kada jis planuoja imtis veiksmų.

Bet kokiu atveju [Sąjungos] institucija ar organas imasi veiksmų per aštuoniolika savaičių nuo prašymo gavimo.“

9 Minėto reglamento 12 straipsnyje „Nagrinėjimas Teisingumo Teisme“ numatyta:

„1. Nevyriausybinė organizacija, pateikusi prašymą dėl vidaus peržiūros pagal 10 straipsnį, gali pradėti teisminį procesą Teisingumo Teisme pagal atitinkamas Sutarties nuostatas.

2. Kai [Sąjungos] institucija arba organas nesiima veiksmų pagal 10 straipsnio 2 arba 3 dalį, nevyriausybinė organizacija gali pradėti teisminį procesą Teisingumo Teisme pagal atitinkamas Sutarties nuostatas.“

Ginčo aplinkybės

10 Pirmoji apeliantė *TestBioTech* yra Vokietijoje įsteigta ne pelno asociacija, kurios tikslas – skatinti nepriklausomus mokslo tyrimus ir viešas diskusijas dėl biotechnologijų poveikio. Antroji apeliantė *European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility* yra Vokietijoje įsteigta ne pelno organizacija, kurios tikslas – mokslo ir mokslinių tyrimų pažanga, skirta saugoti aplinkai, biologinei įvairovei ir žmonių sveikatai nuo neigiamo naujų technologijų ir jų produktų poveikio. Trečioji apeliantė *Sambucus* yra Vokietijoje įsteigta aplinkos srityje veikianti ne pelno organizacija, kurios tikslas susijęs su kultūrine veikla.

11 2009 m. rugpjūčio 14 d. *Monsanto Europe*, remdamasi Reglamentu Nr. 1829/2003, pateikė kompetentingai Nyderlandų valdžios institucijai prašymą pateikti rinkai maisto produktus, maisto sudedamąsias dalis ir pašarus, kurių sudėtyje yra sojų MON 87701 x MON 89788 (toliau – modifikuotos sojos), kurie sudaryti iš šių modifikuotų sojų arba kurie iš jų pagaminti. Prašymas buvo pateiktas ir dėl modifikuotų sojų, esančių kituose nei maistas ar pašarai produktuose, kurių sudėtyje yra modifikuotų sojų arba kurie iš jų sudaryti, pateikimo rinkai naudoti pagal tą pačią paskirtį kaip ir bet kurias kitas sojas, išskyrus auginimą.

12 Modifikuotos sojos yra hibridinis produktas. Jis sukurtas taikant tradicinius dauginimo metodus, naudojamus dviejų motininių augalų – sojų MON 87701 ir sojų MON 89799 (toliau – motininiai augalai) – genetinei medžiagai sujungti. Patys motininiai augalai yra genetiškai modifikuoti. Kadangi modifikuotose sojose yra abiejų motininių augalų genų, jis vadinamas „sukauptu įvykiu“.

13 2012 m. vasario 15 d. EFSA, remdamasi Reglamentu Nr. 1829/2003, pateikė bendrą nuomonę; joje padarė išvadą, kad modifikuotos sojos atitinka šio reglamento reikalavimus, kad galėtų būti pateiktos rinkai.

14 Šio sprendimo 1 punkte primintu 2012 m. birželio 28 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu 2012/347/ES (OL L 171, 2012, p. 13, toliau – sprendimas leisti pateikti rinkai) Europos Komisija leido, laikantis tam tikrų sąlygų, pateikti rinkai:

– maisto produktus ir maisto sudedamąsias dalis, kurių sudėtyje yra modifikuotų sojų, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti,

– pašarus, kurių sudėtyje yra modifikuotų sojų, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti,

– modifikuotas sojas, kurių yra kituose nei maistas ir pašarai produktuose, kurių „sudėtyje“ yra šių sojų ar kurie iš jų sudaryti, naudojamuose pagal tą pačią paskirtį kaip ir bet kurios kitos sojos, išskyrus auginimą.

15 2012 m. rugpjūčio 6 d. raštu kiekviena apeliantė paprašė Komisijos vidaus tvarka pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnį peržiūrėti sprendimą leisti pateikti rinkai. Apeliantės, be kita ko, tvirtino, jog išvada, kad modifikuotos sojos yra iš esmės tolygios nemodifikuotoms sojoms, yra klaidinga, kad neatsižvelgta į sinerginį ar kombinatorinį poveikį, kad imunologinė rizika nebuvo tinkamai įvertinta ir nebuvo reikalaujama stebėti poveikio sveikatai.

16 Ginčijamu sprendimu Komisija pirmajai apeliantei pranešė, kad nepriima jokių teisinių ir mokslo teiginių, kuriais grindžiamas prašymas dėl sprendimo leisti pateikti rinkai peržiūros vidaus tvarka. Todėl Komisija nusprendė, kad sprendimas leisti pateikti rinkai atitinka Reglamentą Nr. 1829/2003.

17 Tą pačią dieną Komisija pateikė antrajai ir trečiajai apeliantėms sprendimus, iš esmės identiškus tam, kuris buvo skirtas pirmajai apeliantei.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

18 2013 m. kovo 18 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo apeliančių ieškinį, jame jos prašė panaikinti ginčijamą sprendimą.

19 Komisija, EFSA, taip pat *Monsanto Europe* ir *Monsanto Company* (toliau – *Monsanto*) teigė, kad ieškinys yra iš dalies akivaizdžiai nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas. Jungtinė Karalystė tvirtino, kad reikia atmesti visą ieškinį.

20 Grįsdamos ieškinį apeliantės iš esmės rėmėsi keturiais ieškinio pagrindais: pirma, tuo, kad modifikuotos sojos iš esmės nėra lygiavertės jų tradiciniam analogui, antra, kad nebuvo įvertintas sinerginis ir (arba) kombinatorinis poveikis ir toksiškumas, trečia, kad nebuvo atliktas išsamus imunologinis vertinimas ir, ketvirta, kad tariamai nebuvo atlikta produktų, kurių sudėtyje yra modifikuotų sojų, vartojimo stebėsena po to, kai buvo leista juos pateikti rinkai.

21 Kai kuriuos kaltinimus ar argumentus, kuriuos pirmoji apeliantė nurodė ieškinyje dėl panaikinimo, Bendrasis Teismas pripažino nepriimtinais, motyvuodamas tuo, kad jų nebuvo jos pateiktame prašyme dėl peržiūros vidaus tvarka arba kad jie buvo nenuoseklūs ir nesuprantami.

22 Visų pirma skundžiamo sprendimo 66 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad prašyme peržiūrėti administracinį aktą vidaus tvarka, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalį, turi būti aiškiai nurodytas aktas, dėl kurio teikiamas prašymas, ir paaiškinti peržiūros argumentai. Tam, kad paaiškintų šiuos argumentus, kaip to reikalaujama, pareiškėjas privalo nurodyti visas faktines aplinkybes ar teisinius argumentus, keliančius pagrįstų abejonių dėl atitinkamame akte Sąjungos institucijos ar įstaigos pateikto vertinimo. Taigi trečiasis asmuo, ginčijantis leidimą pateikti rinkai, turėtų pateikti svarių įrodymų, galinčių pagrįsti dideles abejones dėl minėto leidimo teisėtumo.

23 Dėl EFSA paskelbtų gairių teisinės galios Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 118 punkte konstatavo, kad „EFSA gairių dokumentai negali saistyti Komisijos jai vykdant nagrinėjimą ar peržiūrą, nors tikrai įmanoma, kad EFSA nuspręs juos taikyti kaip vertinimo sistemą savo nagrinėjamose bylose“.

24 Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 229 ir 231 punktuose nurodė, kad, atsižvelgiant į EMST atliktus nagrinėjamo produkto toksiškumo vertinimus, pirmosios apeliantės argumentas, kad Komisija, siekdama neatlikti „tinkamo toksikologinio įvertinimo“, negali remtis teiginiu, jog egzistuoja iš esmės lygiaverčiai deriniai, neleidžia daryti išvados, kad Komisija ginčijamame sprendime padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

25 Galiausiai dėl modifikuotų sojų tinkamo toksikologinio įvertinimo pagal 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiantį Tarybos direktyvą 91/414/EEB (OL L 70, 2005, p. 1) tariamo nebuvimo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 233 punkte konstatavo, „kad bandymai ir patikslinimai, siekiant pagal Reglamento Nr. 396/2005 nuostatas nustatyti didžiausią modifikuotų sojų likučių kiekį tam, kad būtų galima atsižvelgti į glifosatui ar herbicidams atsparias sojas, turėtų būti atlikti vykdant patikrinimą pagal šį reglamentą, o ne pagal Reglamentą Nr. 1829/2003“.

26 Bendrasis Teismas atmetė ieškinį tiek, kiek jis susijęs su ginčijamu sprendimu, kaip iš dalies netinkamą, iš dalies nepriimtiną ir, be to, kaip nepagrįstą. Kadangi jame pareikštas ieškinys laikytinas susijusiu ir su minėtais dviem sprendimais, skirtais atitinkamai *European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility* ir *Sambucus*, Bendrasis Teismas nusprendė: kadangi šie sprendimai identiški ginčijamam sprendimui, pateiktus pagrindus bet kuriuo atveju reikia atmesti dėl tų pačių motyvų kaip tie, kuriais pagrįstas ieškinio atmetimas, kiek tai susiję su ginčijamu sprendimu.

Apeliacinės bylos šalių reikalavimai

27 Apeliantės Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 ir 2 punktus,

– priimti sprendimą, kuriuo būtų panaikinti Komisijos sprendimai, kaip buvo nurodyta Bendrajame Teisme pateiktuose reikalavimuose, arba, nepatenkinus šio reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui dar kartą nagrinėti iš esmės,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas ir

– nurodyti imtis bet kokių kitų priemonių, kurios, teismo manymu, yra reikalingos.

28 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliančių bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

29 *Monsanto* Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

30 Grįsdamos apeliacinį skundą apeliantės remiasi penkiais pagrindais, grindžiamais teisės klaidomis, kurias Bendrasis Teismas, kaip teigiama, padarė pripažinęs nepriimtinomis, netinkamomis ar nepagrįstomis tam tikras ieškinio dėl panaikinimo dalis, klaidingai joms perkėlęs pareigą įrodyti tai, ko neįmanoma įrodyti, nepripažinęs, kad gairės, kurias EFSA paskelbė vykdydama savo teisines pareigas, sukėlė pagrįstų lūkesčių, kad jų bus laikomasi, konstatavęs, kad nebūtina laikytis saugos vertinimo dviem etapais, kaip to reikalaujama Reglamente Nr. 1829/2003, ir galiausiai pasirėmęs Reglamentu Nr. 396/2005 tam, kad atmestų tam tikrus apeliančių kaltinimus, grindžiamus tuo, kad Komisija nepagrįstai nepareikalavo išsamiai išnagrinėti sojų, dėl kurių kilo ginčas, galimo toksiškumo ir nepatikrino minėtų sojų poveikio po to, kai jas leista pateikti rinkai.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

31 Pirmajame pagrinde apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, jog kai kurie jų argumentai, įrodymai ar dokumentai yra nepriimtini, nes jų nebuvo peržiūros prašymuose arba jie nebuvo pateikti kartu su tais prašymais.

32 Apeliantės tvirtina, kad vienas peržiūros prašymas, pateiktas pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnį, skirtas sudaryti kompetentingai Sąjungos institucijai (nagrinėjamu atveju – Komisijai kartu su EFSA) galimybę peržiūrėti savo anksčiau priimtą sprendimą ir nustatyti, ar sprendimų priėmimo procesas, kurio pabaigoje priimtas šis sprendimas, atitinka aplinkos teisę.

33 Apeliančių teigimu, nors pagal šį straipsnį peržiūros prašymus teikiančios nevyriausybinės organizacijos (NVO) turi nurodyti peržiūros pagrindus, šios NVO neturi pakeisti atitinkamos institucijos, kad konkrečiai paaiškintų peržiūros, kurią turėjo atlikti ši institucija, rezultatą. Todėl kai NVO dėl sprendimo dėl peržiūros prašymo kreipiasi į teismą, jos turėtų turėti teisę plačiau paaiškinti argumentus, kuriais rėmėsi savo peržiūros prašymuose, arba pridėti papildomos informacijos ir įrodymų pagrindžiant šiuos argumentus, kad parodytų, ką kompetentinga institucija būtų nustačiusi ar į ką ji turėjo atsižvelgti, jeigu būtų patenkinusi tą peržiūros prašymą. Pernelyg siauras reikalavimo, kad ieškovas privalo nurodyti motyvus, kuriais remdamasis jis prašo peržiūros, aiškinimas prieštarautų Reglamento Nr. 1367/2006 tikslui ir paskirčiai – suteikti galimybę kreiptis į teismus aplinkos klausimais.

34 Apeliantės mano: kadangi Bendrasis Teismas klaidingai išaiškino ir pritaikė Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalį, reikėtų paneigti su nepriimtinumu susijusius to teismo vertinimus, esančius skundžiamo sprendimo 65–70, 125, 126, 136, 137, 199, 262–264, 266 ir 267 punktuose.

35 Be to, apeliantės nurodo penkis papildomus kaltinimus. Jos tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, pirma, skundžiamo sprendimo 140–142 ir 201 punktuose atsisakęs atsižvelgti į prie jų ieškinio pridėtas lenteles, kuriose pateikti įrodymų, nurodytų pagrindžiant aiškiai suformuluotus teisės klausimus, sąrašai. Antra, jis padarė tokią klaidą, kai to sprendimo 143–147 punktuose nusprendė, kad pažeidimas, kuriuo kaltinama Komisija, nuosekliai ir suprantamai neišplaukia iš šio ieškinio. Trečia, Bendrojo Teismo padaryta teisės klaida yra tai, kad savo sprendimo 234 punkte jis nusprendė, jog apeliantės ginčija EFSA padarytus pažeidimus, o ne Komisijos sprendimus, dėl savo trijų skundų, kuriuose jos nurodė, kad nebuvo atliktas pakankamas sojų, dėl kurių kilo ginčas, toksiškumo vertinimas. Ketvirta, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes aiškiai nemotyvavo to paties sprendimo 278–280 punktuose pateiktų vertinimų, susijusių su ieškinio trečiojo pagrindo trečia dalimi, visų pirma kai atmetė argumentus kaip nepagrįstus, motyvuodamas tuo, kad įrodymai, pateikti grindžiant šiuos argumentus, nesusiję su ginčijamo sprendimo dalimi, kuri buvo ginčijama šioje

pagrindo dalyje, ir kad jie nebuvo vienodai sunumeruoti arba sugrupuoti pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje ir peržiūros prašyme. Galiausiai, penkta, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, skundžiamo sprendimo 292 ir 293 punktuose nusprendęs, kad pirmosios apeliantės pateikti argumentai, atsižvelgiant į klausimo sudėtingumą, yra nepakankamai tikslūs.

36 Komisija ir *Monsanto* mano, kad pirmąjį pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

37 Primintina, kad pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalį bet kuri NVO, atitinkanti šio reglamento 11 straipsnyje numatytus kriterijus, turi teisę motyvuotu prašymu inicijuoti administracinio akto vidaus peržiūrą Sąjungos institucijoje ar įstaigoje, priėmusioje tą aktą pagal aplinkos teisę. Jei atitinkamo administracinio akto dalykas, kaip nagrinėjamu atveju, susijęs su leidimu pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų, kaip nurodyta šio sprendimo 14 punkte, pagal tą nuostatą prašymo atlikti peržiūrą tikslas – pakartotinai įvertinti tokį leidimą.

38 Taigi prašymu atlikti administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka siekiama, kad būtų konstatuotas atitinkamo akto tariamas neteisėtumas arba nepagrįstumas. Be to, tokį prašymą pateikęs asmuo, remdamasis Reglamento Nr. 1367/2006 12 straipsniu, siejamu su šio reglamento 10 straipsniu, gali kreiptis į Sąjungos teismą ir dėl sprendimo atmesti prašymą dėl peržiūros vidaus tvarka kaip nepagrįstą pareikšti ieškinį dėl kompetencijos nebuvimo, esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimo, Sutarčių ar bet kurios teisės normos, susijusios su jų taikymu, pažeidimo arba piktnaudžiavimo įgaliojimais.

39 Toks ieškinys negali būti grindžiamas naujais argumentais arba įrodymais, kurių nebuvo peržiūros prašyme, nes priešingu atveju su tokio prašymo motyvavimu susijęs reikalavimas, įtvirtintas Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalyje, netektų savo veiksmingumo ir būtų pakeistas šiuo prašymu inicijuotos procedūros dalykas.

40 Tuo remiantis darytina išvada, kad Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 69 punkte konstatavo, jog, pirma, pareiškiant ieškinį pirmojoje instancijoje, pirmajai apeliantei nebuvo užkirstas kelias nurodyti bet kokį argumentą, grindžiamą Komisijos kompetencijos priimti ginčijamą sprendimą nebuvimu, bet kokį esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimą, bet kokį Sutarčių ar bet kurios teisės normos, susijusios su jų taikymu, pažeidimą arba bet kokį piktnaudžiavimą įgaliojimais priimant minėtą aktą, ir, antra, Komisija neprivalėjo nagrinėti kitų argumentų nei tie, kuriuos apeliantė nurodė, pateikdama savo prašymą vidaus tvarka peržiūrėti sprendimą leisti pateikti rinkai, kad nustatytų, ar toks prašymas kelia didelių abejonių dėl minėto leidimo suteikimo teisėtumo.

41 Kiek tai susiję su teisės klaidomis, kurių tariamai padaryta skundžiamo sprendimo 125, 126, 136, 137, 199, 262–264, 266 ir 267 punktuose dėl to, kad Bendrasis Teismas atsisakė spręsti dėl argumentų ar įrodymų, kurie nebuvo pateikti prašyme atlikti peržiūrą vidaus tvarka, atsižvelgiant į šio sprendimo 39 ir 40 punktus šį pagrindą reikia atmesti.

42 Kiek tai susiję su šio sprendimo 35 punkte reziumuotais penkiais papildomais kaltinimais, kuriuose apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų pripažinęs kai kuriuos argumentus nepriimtinais, netinkamais ar nepagrįstais, reikia priminti, kad iš SESV 256 straipsnio, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 169 straipsnio 2 dalies matyti, jog apeliaciniame skunde turi būti aiškiai nurodytos kritikuojamos sprendimo, kurį prašoma panaikinti, dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys tokį prašymą. Todėl šių reikalavimų neatitinka ir turi būti pripažįstamas nepriimtinu pagrindas, kurio argumentai nėra pakankamai aiškūs ir tikslūs, kad Teisingumo Teismas galėtų vykdyti jam pavestą teisėtumo kontrolę, visų pirma dėl to, kad pagrindiniai elementai, kuriais grindžiamas pagrindas, pakankamai nuosekliai ir suprantamai neišplaukia iš šio apeliacinio skundo teksto, kuris

šiuo požiūriu suformuluotas neaiškiai ir dviprasmiškai (žr., be kita ko, 2015 m. gruodžio 3 d. Nutarties *Verband der Kölnisch-Wasser Hersteller / VRDT*, C-29/15 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2015:799, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

43 Pirmasis papildomas kaltinimas susijęs su skundžiamo sprendimo 140–142 ir 201 punktais, kurie suformuluoti taip:

„140. Pirma, kiek šiomis aplinkybėmis pirmoji ieškovė remiasi mokslo literatūra, išvardyta ieškinio I priede „Lentelė apie genetiškai modifikuotų augalų purškimo glifosato pagrindu pagamintais herbicidais poveikį“, reikia priminti, kad nagrinėjamu atveju pirmoji ieškovė tik bendrai nurodo, kad buvo nustatyti modifikuotų sojų, jų komparatoriaus ir referencinių medžiagų skirtumai ir kad nurodyta mokslo literatūra yra labai svarbi, nes leidžia suprasti, jog atlikus tinkamą purškimo poveikio tyrimą buvo galima nustatyti daugiau reikšmingų skirtumų.

141. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Ši informacija turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio, prireikus be jokios kitos papildomos informacijos. Tam, kad ieškinys būtų priimtinas, reikia, jog esminės faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis pagrįstas, pačiame ieškinio tekste būtų nurodytos nors ir glaustai, bet nuosekliai ir suprantamai. Nors ieškinio turinys specifiniais klausimais gali būti pagrįstas ir papildytas pateikiant nuorodas į prie jo pridėtų dokumentų ištraukas, bendroji nuoroda į kitus dokumentus, netgi ieškinio priedus, negali kompensuoti pagrindinių teisinių argumentų, kurie pagal minėtas nuostatas turi būti nurodyti ieškinyje, nebuvimo. Į priedus gali būti atsižvelgiama tik tiek, kiek juose pagrindžiami arba papildomi ieškovių procesiniuose dokumentuose aiškiai nurodyti pagrindai arba argumentai, ir tiek, kiek galima tiksliai nustatyti, kurios iš juose nurodytų aplinkybių pagrindžia arba papildo šiuos pagrindus arba argumentus. Be to, Bendrasis Teismas prieduose neturi ieškoti ir nustatyti pagrindų ir argumentų, kuriuos galėtų laikyti pagrindžiančiais ieškinį, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją. Toks Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio ir 1991 m. gegužės 2 d. [Bendrojo Teismo] procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto aiškinimas taikomas ir atsiliepimui į ieškinį (žr. 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Fresh Del Monte Produce / Komisija*, T-587/08, EU:T:2013:129, 268–271 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

142. Remiantis šia jurisprudencija pažymėtina, kad šio kaltinimo formuluotė neleistų Bendrajam Teismui priimti sprendimo (jeigu prireiktų, nesiremiant jokia kita informacija), o priedų išimtinai įrodomajai ir pagalbinei funkcijai prieštarautų tai, kad jie galėtų būti naudojami siekiant detaliai nurodyti teiginius, kurie ieškinyje pateikti nepakankamai aiškiai ir tiksliai. Todėl kaip nepriimtiną reikia atmesti į ieškinio I priedą nukreipiantį argumentą, kad nebuvo atsižvelgta į gausią mokslo literatūrą, patvirtinančią tai, kad genetiškai modifikuotų augalų purškimas tam tikrais herbicidais turi įtakos jų sudėčiai.

<…>

201. Be to, konstatuotina, kad nors šiame kaltinime pirmoji ieškovė nurodo ieškinio II priede „Lentelė B: mokslo literatūros, iš kurios matyti daug augalų sudėtinių dalių ir cheminių produktų, galinčių sukelti sinerginį ar kombinatorinį poveikį su proteinais Cry / toxines Bt, santrauka“ išvardytą literatūrą, ji tik bendrai teigia, kad Komisija šią literatūrą ignoravo. Remiantis šio sprendimo 141 nurodyta jurisprudencija, tokia šio kaltinimo formuluotė neleistų Bendrajam Teismui priimti sprendimo (jeigu prireiktų, nesiremiant jokia kita informacija), o priedų išimtinai įrodomajai ir pagalbinei funkcijai prieštarautų tai, kad jie galėtų būti naudojami siekiant detaliai nurodyti teiginius, kurie ieškinyje pateikti nepakankamai aiškiai ir tiksliai. Todėl argumentą, kad Komisija ignoravo ieškinio II priede nurodytą literatūrą, reikia atmesti kaip nepriimtiną.“

44 Pažeisdamos šio sprendimo 42 punkte primintus reikalavimus, apeliantės tik kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad šis atsisakė atsižvelgti į įrodymus, nurodytus grindžiant kaltinimus, aiškiai išdėstytus pirmosios instancijos teisme pareikštame ieškinyje, tačiau neidentifikuoja teisės klaidos ar klaidų, kurias, jų teigimu, padarė Bendrasis Teismas, visų pirma aiškindamas ir taikydamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą, ir nenurodo, kokius faktus jis iškraipė.

45 Tokiomis aplinkybėmis pirmasis papildomas kaltinimas yra nepriimtinas.

46 Antrasis papildomas kaltinimas susijęs su skundžiamo sprendimo 143–147 punktais, kurie suformuluoti taip:

„143. Antra, dėl argumento, kad Komisija pasirėmė „vienu“ akivaizdžiu pažeidimu, susijusiu su EFSA lyginamosios analizės metodika, siekdama pateisinti, kodėl išsamiau nenagrinėjo skirtumų, galinčių atskleisti atsitiktinio poveikio, kurį kelia nagrinėjama proteinų akumuliacija, buvimą, pažymėtina, kad pirmoji ieškovė nepaaiškina, kurį konkrečiai Komisijos pažeidimą, susijusį su [ginčijamu] sprendimu, turi omenyje. Kalbėdama apie šią dalį ji nenurodo priežasčių, dėl kurių mano, kad Komisijos argumentas, jog nustatyti skirtumai tarp modifikuotose sojose esančių daidzeino ir genisteino lygių ir lygių, esančių atitinkamuose tradiciniuose sojų produktuose, liko referencinių medžiagų nurodytose ribose, susijęs su akivaizdžia vertinimo klaida.

144. Be to, iš pirmosios ieškovės argumentų, pateiktų dėl [ginčijamo] sprendimo, nėra aišku, kokie yra statistiškai reikšmingi skirtumai, į kuriuos Komisija konkrečiai turėjo atsižvelgti arba kurie, pirmosios ieškovės manymu, yra svarbūs siekiant patvirtinti jos teiginį dėl „vieno“ akivaizdaus pažeidimo, susijusio su lyginamosios analizės metodika, egzistavimo.

145. Primintina, kad 1991 m. gegužės 2 d. [Bendrojo Teismo] procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta, kad ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Pagal suformuotą jurisprudenciją šie duomenys turi būti pakankamai aiškūs ir tikslūs, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio (prireikus be papildomos informacijos). Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo vykdymą, kad ieškinys būtų priimtinas, reikia, jog svarbiausios faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis pagrįstas, bent glaustai, tačiau nuosekliai ir suprantamai būtų išdėstytos paties ieškinio tekste (šiuo klausimu žr. 2013 m. sausio 11 d. Sprendimo *Charron Inox ir Almet / Komisija ir Taryba*, T-445/11 ir T-88/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:4, 57 punktą).

146. Be to, atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju pateikti argumentai yra susiję su labai techniniais faktais, ir atsižvelgiant į nagrinėjamo dalyko sudėtingumą, bendrų nuorodų ir netikslių nukreipimų į kitas ieškinio dalis ar į kitus dokumentus naudojimas neatitinka šio sprendimo 145 punkte nurodytos jurisprudencijos reikalavimų. Nors bendros nuorodos į kituose pagrinduose nurodytas aplinkybes atveju negalima atmesti to, kad pagrindinės faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis remiasi ieškovė, yra nurodytos ieškinyje, vis dėlto svarbu, kad ieškovė jas pateiktų nuosekliai ir suprantamai. Konkrečiai kalbant, Bendrasis Teismas neturi tikrinti visų dėl vieno pagrindo nurodytų aplinkybių, ar šiomis aplinkybėmis taip pat galima remtis grindžiant kitą pagrindą, o nagrinėjamu atveju – kuriomis aplinkybėmis galima remtis (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Roquette Frères / Komisija*, T-322/01, EU:T:2006:267, 209 punktas).

147. Todėl, kadangi iš ieškinio nuosekliai ir suprantamai neišplaukia, dėl kokio „pažeidimo“ pirmoji ieškovė kaltina Komisiją, jos argumentą šiuo klausimu reikia atmesti kaip nepriimtiną.“

47 Apeliantės tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 143–147 punktuose nurodyti vertinimai yra neteisingi, nes faktinės ir teisinės aplinkybės buvo aiškiai išdėstytos pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje. Nors nurodyta teisės klaida šiuo klausimu yra tai, kad Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo dėl argumentų, pateiktų ieškinio dėl panaikinimo pirmojo pagrindo kitose dalyse, konstatuotina, kad apeliantės nepateikia jokių paaiškinimų dėl šių argumentų svarbos, atsižvelgiant į šio sprendimo 143–147 punktuose pateiktus Bendrojo Teismo svarstymus.

48 Taigi antrasis papildomas kaltinimas yra nepriimtinas.

49 Trečiasis papildomas kaltinimas susijęs su skundžiamo sprendimo 234 punktu, pagal kurį „dėl to, kad pirmoji ieškovė mano, jog EFSA, remdamasi iš Reglamento Nr. 1829/2003 išplaukiančia pareiga, turėjo išnagrinėti dėl modifikuotų sojų galinčios atsirasti tarpusavio sąveikos ir sinergijos riziką, reikia pažymėti, kad ji nepateikia jokio argumento, rodančio kokį nors [ginčijamo] sprendimo neteisėtumą, o tik konstatuoja EFSA padarytą pažeidimą. Todėl šis argumentas laikytinas netinkamu“.

50 Nors apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į jų argumentus, susijusius su ieškinio dėl panaikinimo antrojo pagrindo trečios dalies kitais kaltinimais, ir kad dėl to jis nepagrįstai nusprendė, kad jos ginčija EFSA padarytą pažeidimą, o ne ginčijamo sprendimo neteisėtumą, reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į skundžiamo sprendimo 234 punkte pateiktus Bendrojo Teismo svarstymus, apeliantės nepateikia jokių paaiškinimų apie šių argumentų svarbą.

51 Tuo remiantis darytina išvada, kad trečiasis papildomas kaltinimas yra nepriimtinas.

52 Ketvirtasis papildomas kaltinimas susijęs su skundžiamo sprendimo 278–280 punktais, kurie suformuluoti taip:

„278. Reikia pažymėti, kad trečiojo pagrindo trečioje dalyje išdėstyti argumentai nesusiję su <…> [ginčijamu] sprendimu, kiek jame atsakoma į pirmosios ieškovės prašymo atlikti peržiūrą vidaus tvarka „C1“ argumentą. Visų pirma dėl papildomų alergiškumo tyrimų Komisija <…> [ginčijamame] sprendime nepateikia jokios nuorodos į poziciją dėl taikytinų įrodymų įrodomosios galios (anglų k. „weight-of-evidence approach“) arba ieškovių nurodytas mokslo publikacijas.

279. Vis dėlto svarbu pažymėti, kad argumentai, kuriuos pirmoji ieškovė pateikė šioje dalyje, iš tiesų skirti <…> [ginčijamo] sprendimo daliai dėl „C4“ argumento, pateikto pirmosios ieškovės prašyme atlikti peržiūrą vidaus tvarka dėl papildomo imunologinio poveikio vertinimo nebuvimo.

280. Kadangi pirmosios ieškovės pateikti argumentai yra susiję su Komisijos atsakymu į argumentus dėl papildomo imunologinio poveikio vertinimo nebuvimo, o ne dėl papildomų alergiškumo tyrimų, trečiojo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta, nes pirmoji ieškovė nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių akivaizdžią klaidą aptariamuose Komisijos motyvuose.“

53 Apeliančių teigimu, Bendrasis Teismas nepakankamai motyvavo šiuos skundžiamo sprendimo punktus ir bet kuriuo atveju padarė teisės klaidą, kai atmetė argumentus kaip nepagrįstus motyvuodamas tuo, kad jie prašyme atlikti peržiūrą ir pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje buvo pateikti arba sunumeruoti skirtingai.

54 Dėl tariamai nepakankamo motyvavimo pažymėtina, kad apeliantės detaliau niekaip neaprašė aiškumo trūkumo motyvuose, todėl jų ketvirtasis papildomas kaltinimas yra nepriimtinas.

55 Kalbant apie tariamą teisės klaidą, kuria kaltinamas Bendrasis Teismas, reikia pažymėti, kad šis kaltinimas pateiktas dėl skundžiamo sprendimo neteisingo supratimo. Iš tiesų skundžiamo sprendimo 278–280 punktuose Bendrasis Teismas neatmetė argumentų motyvuodamas tuo, kad prašyme atlikti

peržiūrą ir pirmojoje instancijoje pareikštame ieškinyje jie buvo sunumeruoti ar sugrupuoti skirtingai. Tačiau jis atmetė trečiojo pagrindo trečią dalį kaip nepagrįstą dėl to, kad pirmoji ieškovė nepateikė jokių įrodymų, kad Komisija aptariamuose motyvuose padarė akivaizdžią klaidą. Taigi ketvirtasis papildomas kaltinimas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas.

56 Vadinasi, ketvirtasis papildomas kaltinimas yra iš dalies nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas.

57 Penktasis papildomas kaltinimas susijęs su skundžiamo sprendimo 292 ir 293 punktais, kurie suformuluoti taip:

„292. Šiuo klausimu pirmoji ieškovė nepaaiškina, kokie yra „nustatyti modifikuotų sojų ir jų tradicinio atitikmens statistiškai reikšmingi skirtumai“, dėl kurių turėjo būti parengtas šių sojų vartojimo žmonėms ir gyvūnams kontrolės planas, kokie yra pirmuose trijuose šio ieškinio pagrinduose nurodyti argumentai, dėl kurių, jos nuomone, leidimas buvo paliktas galioti ir „nebuvo atliktas joks tinkamas įvertinimas, ar yra poreikis po pateikimo rinkai nustatyti žmonių vartojimo stebėseną“, arba kokios yra sąlygos, kuriomis, jos nuomone, stebėsenos planas būtų buvęs „tinkamas“. Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į nagrinėjamo klausimo sudėtingumą, toks netikslus prašymas neatitinka 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkte numatytų sąlygų, pagal kurias reikalaujama, kad svarbiausios faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas ieškinys, nuosekliai ir suprantamai būtų išdėstytos paties ieškinio tekste.

293. Todėl reikia atmesti visą ketvirtąjį pagrindą, kiek jis susijęs su <…> [ginčijamu] sprendimu.“

58 Apeliantės ginčija Bendrojo Teismo vertinimą, remdamosi ieškinio pirmojoje instancijoje 227–230 punktuose pateiktais argumentais, kuriuose pateikiama nuoroda į to ieškinio 80 ir 97–119 punktuose jau aptartus argumentus, iš kurių matyti, kad dėl nustatytų modifikuotų sojų ir jų tradicinio atitikmens statistiškai reikšmingų skirtumų turėjo būti parengtas šių sojų vartojimo kontrolės planas žmonėms ir gyvūnams.

59 Vis dėlto konstatuotina, kad ieškinio pirmojoje instancijoje 227–230 punktuose nėra jokios nuorodos į to ieškinio 80 ir 97–119 punktus. Todėl nematyti, kad Bendrasis Teismas būtų iškraipęs faktus arba padaręs teisės klaidą, kai pripažino, kad ieškinys pirmojoje instancijoje šiuo klausimu yra netikslus, ir nusprendė, kad jis šiuo atžvilgiu yra nepriimtinas.

60 Taigi penktasis papildomas kaltinimas yra nepagrįstas.

61 Iš to, kas išdėstyta, matyti: kadangi pirmasis pagrindas yra iš dalies nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas, jį reikia atmesti.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

62 Antrajame pagrinde apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą, pirma, padarius teisės klaidą, kai NVO, pareiškusioms ieškinį pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 ir 12 straipsnius, perkėlė pareigą įrodyti tai, ko neįmanoma įrodyti. Jų teigimu, skundžiamo sprendimo 67, 83 ir 88 punktuose Bendrasis Teismas pareikalavo, kad prašymą atlikti administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka pateikęs asmuo pateiktų svarių įrodymų, galinčių pagrįsti dideles abejones dėl minėto akto teisėtumo, ir taip šioje srityje taikė įrodinėjimo pareigos paskirstymo taisyklę, kuri naudojama kitame teisiniame kontekste. Nagrinėjamu atveju kalbama apie ieškinį pagal Reglamento Nr. 1367/2006 12 straipsnį, pareikštą dėl sprendimų, priimtų pateikus peržiūros prašymus, o įrodinėjimo pareigos paskirstymo taisyklė, kurią Bendrasis Teismas pritaikė ginčijamame sprendime, yra taisyklė, Teisingumo Teismo taikoma bylose, kuriose

tretieji asmenys ginčija leidimus pateikti rinkai; pagal šią taisyklę jie turi pateikti svarių įrodymų, galinčių pagrįsti dideles abejones dėl minėto leidimo suteikimo teisėtumo. Galiausiai peržiūros prašymų tikslas – kad pareiškėjų išreikštas susirūpinimas būtų pripažintas pagrįstu.

63 Antra, apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą, kad jis šią įrodinėjimo pareigos paskirstymo taisyklę taikė tokiu būdu, kuris neatitinka jo pateikto vertinimo, pagal kurį NVO neprivalo įrodyti, kad GMO nėra saugūs. Todėl Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 134, 135, 148–150, 157, 163–168, 170, 205–209, 217–224, 230, 231, 238–243, 246, 247, 256, 282, 287 ir 289 punktuose klaidingai nusprendė, kad iš įrodymų, kuriuos pateikė ieškovės, neišplaukia, jog modifikuotos sojos nėra saugios.

64 Komisija ir *Monsanto* mano, kad antrąjį pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

65 Antrojo pagrindo pirma dalis susijusi su skundžiamo sprendimo 67, 83 ir 88 punktais, kurie suformuluoti taip:

„67. Tam, kad paaiškintų peržiūros argumentus taip, kaip to reikalaujama, prašymą atlikti pagal aplinkos teisę priimto administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka pateikęs asmuo privalo nurodyti visas faktines aplinkybes ar teisinius argumentus, keliančius pagrįstų abejonių dėl atitinkamame akte Sąjungos institucijos ar įstaigos pateikto vertinimo. Kaip Komisija pripažino triplike ir per teismo posėdį, trečiasis asmuo, ginčijantis leidimą pateikti rinkai, turi pateikti svarių įrodymų, galinčių pagrįsti dideles abejones dėl minėto leidimo suteikimo teisėtumo (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Schräder / BAVT*, C-546/12 P, EU:C:2015:332, 57 punktą).

<…>

83. Kaip konstatuota šio sprendimo 67 punkte, tam, kad paaiškintų peržiūros argumentus taip, kaip to reikalaujama, prašymą atlikti pagal aplinkos teisę priimto administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka pateikęs asmuo privalo nurodyti visas faktines aplinkybes ar teisinius argumentus, keliančius pagrįstų abejonių dėl atitinkamame akte Sąjungos institucijos ar įstaigos pateikto vertinimo. Trečioji šalis, ginčijanti leidimą pateikti produktus rinkai, turi pateikti svarių įrodymų ir nurodyti faktinių aplinkybių, galinčių pagrįsti dideles abejones dėl minėto leidimo suteikimo teisėtumo.

<…>

88. Todėl – priešingai, nei teigia Komisija <…> [ginčijamame] sprendime – pirmajai ieškovei negali tekti pareiga „įrodyti, kad sprendimas [dėl leidimo] pažeidžia Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003“, tačiau ji turi pateikti medžiagą, galinčią sukelti didelių abejonių atitinkamo akto teisėtumu.“

66 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1367/2006 11 konstatuojamosios dalies, 2 straipsnio 1 dalies g punkto ir 10 straipsnio 1 dalies, bet kuri NVO, atitinkanti šio reglamento 11 straipsnyje numatytus kriterijus, turi teisę inicijuoti individualių administracinių aktų, kurie yra teisiškai įpareigojantys ir turi išorinį poveikį, vidaus peržiūrą, o tokiame prašyme turi būti nurodyti peržiūros motyvai.

67 Taigi peržiūros prašymą pateikusio asmens išreikštas susirūpinimas dėl sprendimo išduoti leidimą suteikimo teisėtumo, kuris negrindžiamas faktinėmis arba teisinėmis aplinkybėmis, neatitiktų šio sprendimo ankstesniame punkte priminto reikalavimo, pagal kurį prašyme paaiškinamos peržiūros priežastys.

68 Kaip iš esmės tvirtina generalinis advokatas išvados 68 punkte, peržiūros sistemai būdinga tai, kad peržiūros prašymą pateikęs asmuo pateikia konkrečius ir tikslius argumentus, kuriais galėtų būti paneigti vertinimai, pagrindžiantys sprendimą išduoti leidimą.

69 Vadinasi, skundžiamo sprendimo 67, 83 ir 88 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės pagrįstai konstatavo, jog tam, kad paaiškintų peržiūros argumentus taip, kaip to reikalaujama, prašymą atlikti pagal aplinkos teisę priimto administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka pateikęs asmuo privalo nurodyti visas faktines aplinkybes ar esminius teisinius argumentus, galinčius patvirtinti pagrįstas, t. y. esmines, abejones dėl atitinkamame akte Sąjungos institucijos ar įstaigos pateikto vertinimo.

70 Taigi šio pagrindo pirma dalis yra nepagrįsta.

71 Dėl kaltinimų, susijusių su skundžiamo sprendimo 134, 135, 148–150, 157, 163–168, 170, 205–209, 217–224, 230, 231, 238–243, 246, 247, 256, 282, 287 ir 289 punktais, bet kuriuo atveju konstatuotina, kad nematyti, jog šiuose punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad iš įrodymų, kuriuos pateikė ieškovės, neišplaukia, jog modifikuotos sojos nėra saugios.

72 Remiantis tuo darytina išvada:, kadangi šie kaltinimai nepagrįsti, šio pagrindo antra dalis turi būti atmesta.

73 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad antrasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl trečiojo pagrindo

Šalių argumentai

74 Trečiajame pagrinde apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 116–118, 268–270 ir 281 punktuose nepagrįstai nusprendė, jog EFSA paskelbtos gairės nesukėlė pagrįstų lūkesčių, kad jų bus laikomasi, nes jos Komisijos nesaisto, jose nėra jokio tikslaus, besąlygiško ir tikrovę atitinkančio patikinimo ir jos nėra Komisijos, kuri turi priimti galutinį sprendimą, naudodamasi savo diskrecija, dokumentas.

75 Komisija negali paprasčiausiai, be pagrįsto motyvo, atmesti EFSA paskelbtų gairių, kuriomis aiškiai siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi visų pirma Reglamente Nr. 1829/2003 nustatytų teisinių pareigų. Bendrasis Teismas leido Komisijai remtis šiomis gairėmis ir naudoti jas kaip „skydą nuo prieštaravimų“, tačiau nusprendė, kad Komisija neprivalo pateisinti to, jog ji šių gairių nesilaiko.

76 Komisija ir *Monsanto* mano, kad trečiąjį pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

77 Apeliančių kritikuojami skundžiamo sprendimo punktai suformuluoti taip:

„116. Pažymėtina, kad aptariamose gairėse pirmosios ieškovės atžvilgiu nėra jokio tikslaus, besąlygiško ir tikrovę atitinkančio patikinimo, kuriuo ji galėtų remtis, pateikdama prašymą atlikti administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnį.

117. Trečia, pirmoji ieškovė nurodo jurisprudenciją, pagal kurią institucijų priimtos gairės gali atitikti šį kriterijų ir dėl to sukelti teisėtų lūkesčių (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 209–211 punktai). Šiuo klausimu pažymėtina, kad aptariamas gaires priėmė ne Komisija, kuri turi priimti sprendimą išduoti leidimą ir sprendimą dėl prašymo atlikti administracinio akto peržiūrą

vidaus tvarka, pateikto pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnį. Be to, pažymėtina, kad ši jurisprudencija susijusi su atvejais, kai institucija, priimdama tokias gaires, pati apriboja savo diskreciją ir negali nukrypti nuo šių taisyklių, kitaip jai bus skirtos sankcijos. Vis dėlto aptariamos gairės jokiu būdu neriboja Komisijos diskrecijos, bet yra skirtos leidimų prašantiems asmenims, kuriems jos negali priskirti jokių pareigų.

118. Taigi dėl šių priežasčių konstatuotina, kad EFSA gairių dokumentai negali saistyti Komisijos jai vykdant nagrinėjimą ar peržiūrą, nors tikrai įmanoma, kad EFSA nuspręs juos taikyti kaip vertinimo sistemą savo nagrinėjamose bylose.

<…>

268. Antra, dėl mokslo nuomonės dėl alergeniškumo svarbos nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad jos preambulėje numatyta, kad ji susijusi su tam tikrais alergijos ir maisto alergenų aspektais ir kad joje apskritai peržiūrimi metodai, skirti naujai susintetintų baltymų ir genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų alergeniškumo potencialui įvertinti.

269. Mokslo nuomonėje dėl alergeniškumo pripažįstama, kad reikėtų atsižvelgti į specifinę genetiškai modifikuoto maisto alergeniškumo riziką mažų vaikų atveju, taigi atsižvelgti į šių gyventojų pogrupių virškinimo fiziologijos skirtumus. Remiantis nuomone, pirminį įjautrinimą mažų vaikų žarnyne galėtų skatinti vietinės imuninės sistemos nebrandumas, nepakankama žarnyno gleivinės apsaugos funkcija ir nevisiškas pepsino atliekamas baltymų skaidymas skrandyje dėl to, kad skrandžio pH yra didesnis už tarp suaugusiųjų pastebimas vertes.

270. Jau iš mokslo nuomonės dėl alergeniškumo teksto aišku, kad šioje nuomonėje nesiekiama nustatyti gairių, kurias EFSA taikytų, nagrinėdama kiekvieną atvejį. Be to, kaip paaiškinta šio sprendimo 110–118 punktuose, EFSA mokslo nuomonė negali saistyti Komisijos, jai nagrinėjant prašymą dėl leidimo arba prašymą atlikti peržiūrą vidaus tvarka. Todėl jeigu pirmoji ieškovė teigia, kad Komisija, nagrinėdama prašymus atlikti peržiūrą vidaus tvarka, buvo saistoma mokslo nuomonės dėl alergeniškumo, šį argumentą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

<…>

281. Bet kuriuo atveju reikėtų atmesti ir pirmosios ieškovės argumentą, kad ji turėjo teisėtų lūkesčių, jog dėl šio sprendimo 110–118 punktuose nurodytų priežasčių EFSA laikysis savo pačios gairių.“

78 Šiuo klausimu pažymėtina, kad skundžiamo sprendimo 113 punkte Bendrasis Teismas visų pirma nusprendė, jog, viena vertus, Reglamento Nr. 1829/2003 5 straipsnio 8 dalyje ir 17 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad EFSA paskelbia išsamias gaires, padedančias pareiškėjui parengti ir pateikti prašymą išduoti leidimą, ir, kita vertus, dėl to EFSA gairėmis siekiama struktūrizuoti informaciją, kurios reikalaujama iš leidimo prašančio asmens jam teikiant paraišką, ir jų tikslas nėra suteikti tretiesiems asmenims, kaip antai *TestBioTech*, teisės ta proga pateikti tam tikros informacijos. Antra, skundžiamo sprendimo 115 punkte nurodyta, kad pagal jurisprudenciją teisėtų lūkesčių apsaugos principas taikomas bet kuriam asmeniui, kurio padėtis tokia, iš kurios matyti, kad Sąjungos administracija, pateikdama tikslius, besąlygiškus ir tikrovę atitinkančius patikinimus iš kompetentingų ir patikimų šaltinių, sukėlė jam pagrįstų lūkesčių.

79 Skundžiamo sprendimo 113 ir 115 punktų apeliantės neginčijo.

80 Vis dėlto skundžiamo sprendimo 116 punkte pažymėjęs, kad aptariamose gairėse pirmosios ieškovės atžvilgiu nėra jokio tikslaus, besąlygiško ir tikrovę atitinkančio patikinimo, kuriuo ji galėtų remtis pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnį pateikdama prašymą atlikti administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka, Bendrasis Teismas tik padarė išvadas iš minėto sprendimo 113 ir 115 punktuose esančių konstatavimų, kurie nebuvo ginčyti.

81 Esant tokioms aplinkybėms, skundžiamo sprendimo 116 punkte negali būti konstatuota jokios teisės klaidos.

82 Kadangi iš minėto 116 punkto matyti, kad apeliantės negali remtis EFSA gairėmis, pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnį pateikdamos prašymą atlikti administracinio akto peržiūrą vidaus tvarka, kaltinimai, grindžiami tariamomis teisės klaidomis, kurias, kaip teigiama, Bendrasis Teismas padarė skundžiamo sprendimo 117 ir 118 punktuose, kai nusprendė, kad Komisija šių gairių nepriėmė ir jos nesaisto Komisijos, yra netinkami.

83 Tuo remiantis darytina išvada, kad trečiasis pagrindas, kiek jis grindžiamas skundžiamo sprendimo 116–118 punktuose padarytomis teisės klaidomis, yra iš dalies nepagrįstas ir iš dalies netinkamas.

84 Kadangi nebuvo nurodyta savarankiškų kaltinimų dėl skundžiamo sprendimo 268–270 ir 281 punktų, kuriuose daroma nuoroda į minėto sprendimo 110–118 punktus, trečiąjį pagrindą šiuo atžvilgiu reikia atmesti.

85 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti visą trečiąjį pagrindą.

Dėl ketvirtojo pagrindo

Šalių argumentai

86 Ketvirtajame pagrinde apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, skundžiamo sprendimo 176–192, 213, 214, 216, 217, 222–224, 229–231 ir 271–277 punktuose nusprendęs, kad Komisija neturėjo atlikti saugos vertinimo dviem etapais, kaip to reikalaujama Reglamente Nr. 1829/2003 ir EFSA paskelbtose gairėse, ir kad vien pirmojo etapo, t. y. genetiškai modifikuotų kultūrų ir jų komparatorių palyginimo, galėjo pakakti šiame reglamente nustatytoms pareigoms įvykdyti.

87 Apeliantės tvirtina, kad Komisija Bendrajame Teisme teigė, jog papildomų tyrimų atlikti nereikėjo dėl išvadų, susijusių su aptariamų sojų esminiu lygiavertiškumu, ir dėl vertinimų, atliktų dėl kiekvieno motininio augalo. Vis dėlto, jų teigimu, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 176–192 punktuose sutiko su šiuo argumentu, kai nusprendė, kad šiose gairėse nereikalaujama atlikti GMO toksiškumo, alergeniškumo ir transformacijos poveikio vertinimo tais atvejais, kai nėra įrodymų apie akumuliacijų tarpusavio sąveiką. Bendrasis Teismas patvirtino, kad minėtos gairės numato vertinimą kiekvienu konkrečiu atveju, pagal kurį toksiškumo riboto vertinimo galimybė iš esmės neatmetama.

88 Apeliančių teigimu, toks motyvavimas yra klaidingas ir neatitinka Reglamente Nr. 1829/2003 nustatytų pareigų. Pirma, nepaminėta Reglamento Nr. 1829/2003 6 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodyta: nors kuo didesnis ekvivalentiškumas yra pagrindinis genetiškai modifikuotų maisto produktų saugos vertinimo procedūros žingsnis, pats savaime jis nėra saugos įvertinimas. Bendrasis Teismas nenurodė motyvų, dėl kurių jo vertinimas atitinka šią konstatuojamąją dalį ir aiškią jos nuorodą apie tai, kad Reglamentu Nr. 1829/2003 siekiama nustatyti išsamų kiekvieno GMO saugos vertinimą, išeinantį už esminio lygiavertiškumo vertinimo ribų. Antra, iš EFSA paskelbtų gairių aiškiai matyti, kad reikalaujama atlikti kiekvieno GMO saugos įvertinimą, net jeigu jis yra ribotas. Trečia, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 191 punkte iš esmės sutiko su argumentu, kad reikalaujama tik lyginamosios analizės. Jis nusprendė, kad duomenų, susijusių su lyginamąja analize, įvertinimas atleidžia nuo pareigos antrajame etape atlikti saugos vertinimą. Bendrojo Teismo šiuo klausimu padaryta klaida taip pat susijusi su skundžiamo sprendimo 213, 214, 216, 217, 222–224, 230 ir 231 punktuose nurodytais motyvais, pagal kuriuos EFSA tinkantys lyginamieji bandymai buvo patikrinimas, siekiant antrajame etape įvertinti saugą, ir su to sprendimo 271–275 ir 277 punktuose nurodytais motyvais dėl nepakankamo įvertinimo alergeniškumo srityje.

89 Komisija ir *Monsanto* mano, kad ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

90 Svarbu pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 176–185 punktai iš esmės yra aprašomojo pobūdžio ir kad ketvirtajame pagrinde apeliantės nenurodo jokios su šiais punktais susijusios teisės klaidos. To sprendimo 186 ir 187 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamas sprendimas (priešingai, nei teigia *TestBioTech*) yra pakankamai motyvuotas, atsižvelgiant į SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, kaip ji aiškinama suformuotoje jurisprudencijoje. Apeliantės šiuo atžvilgiu nenurodo jokios teisės klaidos.

91 Be to, atsižvelgiant į ketvirtajame pagrinde apeliančių nurodytus kaltinimus, šio pagrindo dalyku turi būti laikomi tik minėto sprendimo 188–192 punktai.

92 Jie suformuluoti taip:

„188. Kadangi pirmoji ieškovė mano, kad Komisija iš esmės negali remtis konstatavimu, jog yra esminis derinių lygiavertiškumas, tam, kad neatliktų „tinkamo toksikologinio vertinimo“, visų pirma reikia pažymėti, kad kiekviename iš šio sprendimo 177–179 punktuose nurodytų gairių dokumentų numatyta, kad toksiškumo vertinimo apimtis turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju ir kad ribotas toksiškumo vertinimas yra galimas, taigi iš principo neatmetama jo galimybė.

189. Be to, pirmoji ieškovė nenurodo nė vienos šio sprendimo 177–179 punktuose nurodytų gairių dokumentų vietos, kuri, jos teigimu, pažeidžia kurią nors Reglamento Nr. 1829/2003 nuostatą.

190. Taip pat pažymėtina, kad pirmoji ieškovė savo pateiktuose dokumentuose nepaaiškina, ką, jos manymu, nagrinėjamu atveju reiškė „tinkamas“ toksikologinis vertinimas.

191. Galiausiai, kaip teigia Komisija atsiliepime į ieškinį ir kaip matyti iš šio sprendimo 180–183 punktuose pateikto 2012 m. sausio 25 d. mokslo nuomonės turinio, nagrinėjamu atveju prieš vertinant akumuliaciją buvo atliktas modifikuotų sojų dviejų genetiškai modifikuotų motininių augalų įvertinimas, apimantis lyginamąjį vertinimą, taip pat molekulinį apibūdinimą ir toksikologinę, mitybinę ir alerginio potencialo analizę. Be šio su abiem motininiais augalais susijusios rizikos vertinimo, buvo atlikta lyginamoji akumuliacijos analizė ir šios akumuliacijos molekulinis apibūdinimas, siekiant įvertinti galimą sinerginį ar kenksmingą dviejų genetiškai modifikuotų motininių augalų tarpusavio poveikį. Komisijos teigimu, EFSA įvertino poreikį atlikti papildomą toksikologinę akumuliacijos analizę, remdamasi visa surinkta informacija apie genetiškai modifikuotus motininius augalus ir akumuliaciją. Todėl Komisija taip pat pagrįstai mano, kad EFSA savo atlikto rizikos, susijusios su akumuliacija, vertinimo neapribojo lyginamąja analize, tačiau, atsižvelgdama į transformacijos įvykių akumuliaciją, įvertino galimą toksiškumo padidėjimą.

192. Tuo remiantis darytina išvada, kad argumentas, jog Komisija iš esmės negali remtis konstatavimu, jog yra esminis derinių lygiavertiškumas, tam, kad neatliktų „tinkamo toksikologinio vertinimo“, neleidžia daryti išvados, kad Komisija <…> [ginčijamame] sprendime padarė akivaizdžią vertinimo klaidą. Todėl antrojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.“

93 Iš skundžiamo sprendimo 191 punkto matyti, kad, priešingai, nei teigia apeliantės, Bendrasis Teismas nemanė, jog pakanka atlikti tik modifikuotų sojų ir jų komparatoriaus lyginamąją analizę, tam, kad neatliktų toksikologinio vertinimo ir padarytų išvadą, jog GMO yra saugus. Jis atsižvelgė į tai, kad, vertinant galimą sinerginį ar kenksmingą modifikuotų sojų dviejų genetiškai modifikuotų motininių

augalų tarpusavio poveikį, be tokios lyginamosios analizės buvo atlikta, be kita ko, toksikologinė analizė, ir į tai, kad rizikos, susijusios su akumuliacija, vertinimas neapsiribojo lyginamąja analize, tačiau buvo įvertintas galimas toksiškumo padidėjimas.

94 Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 188 punkte pažymėjo, kad kiekvienas iš to paties sprendimo 177–179 punktuose nurodytų gairių dokumentų nustato, kad toksiškumo vertinimo apimtis turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju ir kad ribotas toksiškumo vertinimas yra galimas, taigi iš principo neatmetama jo galimybė.

95 Konkrečiai kalbant, skundžiamo sprendimo 177 punkte pabrėžiama, kad Rizikos, susijusios su genetiškai modifikuotais augalais ir iš jų pagamintais maisto produktais ir pašarais, vertinimo gairėse (klausimas EFSA-Q-2003-005, *The EFSA Journal* (2006) 99, 1-100) dėl toksiškumo vertinimo numatyta, kad toksikologinių testų poreikis vertinant saugą turi būti vertinamas kiekvienu konkrečiu atveju ir jį lemia skirtumų, nustatytų tarp genetiškai modifikuoto produkto ir jo tradicinio atitikmens, vertinimo rezultatas.

96 Vis dėlto šis požiūris bet kuriuo atveju yra nesuderinamas su Reglamento Nr. 1829/2003 6 konstatuojamąja dalimi, kurioje nurodyta: nors kuo didesnis ekvivalentiškumas yra pagrindinis genetiškai modifikuotų maisto produktų saugos vertinimo procedūros žingsnis, pats savaime jis nėra saugos įvertinimas, nes šioje konstatuojamojoje dalyje neatmetama galimybė kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti toksiškumo vertinimo apimtį.

97 Be to, toks požiūris neprieštarauja Reglamento Nr. 1829/2003 5 straipsnio 3 dalies f punktui, į kurį apeliantės daro nuorodą, siekdamos pagrįsti savo pagrindą, ir pagal kurį kartu su prašymu leisti pateikti rinkai GMO nurodoma „atitinkama informacija ir duomenimis pagrįsta analizė, parodanti, kad maisto charakteristikos nesiskiria nuo jo tradicinio atitikmens charakteristikų, atsižvelgiant į priimtas šių charakteristikų natūralaus nuokrypio ribas ir 13 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytus kriterijus, arba pasiūlymas maistą ženklinti pagal 13 straipsnio 2 dalies a punkto ir 3 dalies nuostatas“.

98 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad apeliantės neįrodė, jog skundžiamo sprendimo 188–192 punktuose padaryta teisės klaida.

99 Kadangi dėl skundžiamo sprendimo 213, 214, 216, 217, 222–224, 229–231 ir 271–277 punktų nebuvo pateikta jokių savarankiškų kaltinimų, atsižvelgiant į ankstesniame šio sprendimo punkte esančią išvadą reikia manyti, kad ketvirtasis pagrindas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas.

100 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti visą ketvirtąjį pagrindą.

Dėl penktojo pagrindo

Šalių argumentai

101 Penktajame pagrinde apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 233 ir 289 punktuose padarė teisės klaidą, nes pasirėmė Reglamentu Nr. 396/2005 tam, kad atmestų tam tikrus jų kaltinimus, grindžiamus tuo, kad Komisija nepagrįstai nepareikalavo pakankamai išsamiai išnagrinėti sojų, dėl kurių kilo ginčas, galimo toksiškumo ir nepatikrino jų poveikio po to, kai jas leista pateikti rinkai.

102 Apeliančių teigimu, Reglamentas Nr. 396/2005 nesumažina nei pareigų, nustatytų, be kita ko, Reglamento Nr. 1829/2003 14 ir 16 straipsniuose, nei pareigų, taikomų kontrolės po leidimo pateikti rinkai srityje, apimties. Nors konkretaus GMO purškimas daro neigiamą poveikį aplinkai, žmonių ir gyvūnų sveikatai dėl akumuliacijos arba genetinių modifikacijų, šis poveikis turi būti nagrinėjamas ir nustatomas taikant Reglamentą Nr. 1829/2003.

103 Komisija ir *Monsanto* mano, kad penktąjį pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

104 Skundžiamo sprendimo 233 ir 289 punktai suformuluoti taip:

„233. Be to, kaip pagrįstai teigia Komisija, dėl argumento, susijusio su Reglamento Nr. 396/2005 taikymu nagrinėjamu atveju, reikia konstatuoti, kad bandymai ir patikslinimai, siekiant pagal Reglamento Nr. 396/2005 nuostatas nustatyti didžiausią modifikuotų sojų likučių kiekį tam, kad būtų galima atsižvelgti į glifosatui ar herbicidams atsparias sojas, turėtų būti atlikti vykdant patikrinimą pagal šį reglamentą, o ne pagal Reglamentą Nr. 1829/2003.

<…>

289. Jeigu pirmosios ieškovės argumentais būtų siekiama paneigti Komisijos išvadų pagrįstumą, bet kuriuo atveju reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į šio sprendimo 287 punkte išdėstytus argumentus, pirmoji ieškovė neįrodo, kad <…> [ginčijamame] sprendime padaryta kokia nors akivaizdi vertinimo klaida. Be to, kaip paaiškinta šio sprendimo 233 punkte, bandymai ir patikslinimai, siekiant pagal Reglamento Nr. 396/2005 nuostatas nustatyti didžiausią modifikuotų sojų likučių kiekį tam, kad būtų galima atsižvelgti į glifosatui ar herbicidams atsparias sojas, turėtų būti atlikti vykdant patikrinimą pagal šį reglamentą, o ne pagal Reglamentą Nr. 1829/2003.“

105 Kaip pabrėžė Komisija, šiuo klausimu pažymėtina, kad apeliantės nepateikė argumentų, galinčių įrodyti, jog skundžiamo sprendimo 233 ir 289 punktuose esanti išvada yra klaidinga.

106 Taigi, nors apeliančių nurodytame Reglamento Nr. 1829/2003 16 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta, kad genetiškai modifikuoti pašarai privalo neturėti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai arba aplinkai, nei šioje nuostatoje, nei jokioje kitoje šio reglamento (net iš dalies pakeisto) nuostatoje nereikalaujama, kad vykdant GMO leidimų išdavimo procedūrą būtų ištirtas galimo pesticidų naudojimo poveikis.

107 Be to, taip pat galima pažymėti, kad Reglamente Nr. 396/2005 nėra nuorodos nei į Reglamentą Nr. 1829/2003, nei į tame reglamente nustatytą GMO leidimų išdavimo procedūrą.

108 Tokiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad apeliančių nurodyta teisės klaida nebuvo įrodyta.

109 Todėl penktasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

110 Kadangi nė vienam iš pagrindų, nurodytų apeliaciniam skundui pagrįsti, nebuvo pritarta, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

111 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

112 Pagal Procedūros reglamento 184 straipsnio 4 dalį Teisingumo Teismas gali nuspręsti, kad įstojusi į bylą šalis pirmojoje instancijoje padengia savo išlaidas.

113 Kadangi apeliantės pralaimėjo bylą, joms turi būti nurodyta padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas, kaip to reikalavo Komisija.

114 *Monsanto*, įstojusi į bylą šalis pirmojoje instancijoje, padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. ***TestBioTech eV*, *European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility eV* ir *Sambucus eV* padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

3. ***Monsanto Europe* ir *Monsanto Company* padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.